

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a**

Zagreb, 18. rujna 2006.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske i članka 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika SDP-a podnosi Prijedlog zakona o jednokratnom porezu na imovinu.

Za predstavnike Kluba zastupnika SDP-a, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela određeni su zastupnici Mato Arlović, Slavko Linić, Milanka Opačić, Dragica Zgrebec, Ingrid Antičević Marinović, Josip Leko, Ivo Josipović, Ljubo Jurčić i Neven Mimica.

**PREDSJEDNIK KLUBA
ZASTUPNIKA SDP-a**

Ivica Račan

KLUB ZASTUPNIKA SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA O JEDNOKRATNOM POREZU NA IMOVINU

Zagreb, rujan 2006.

PRIJEDLOG ZAKONA O JEDNOKRATNOM POREZU NA IMOVINU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o jednokratnom porezu na imovinu fizičkih i pravnih osoba stečenu tijekom pretvorbe i privatizacije sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA

Reviziju pretvorbe i privatizacije obavio je Državni ured za reviziju u razdoblju od svibnja 2001. do rujna 2004. na temelju odredbi Zakona o državnoj reviziji («Narodne novine» br. 49/03 – pročišćeni tekst) i Zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije («Narodne novine» br. 44/01, 143/02. i 115/05.).

Prema odredbama Zakona o državnoj reviziji, revizija pretvorbe i privatizacije je ispitivanje dokumenata, odluka, poslovnih knjiga, ugovora i akata, na temelju kojih je obavljena pretvorba i privatizacija, kao i druge dokumentacije radi utvrđivanja je li u postupku pretvorbe i privatizacije došlo do povrede odredbi Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, Zakona o privatizaciji, Zakona o društvenom kapitalu ili posebnih zakona.

U smislu Zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije, revizija pretvorbe i privatizacije je ispitivanje dokumenata, isprava, privatnih novčanih i imovinskih transakcija, sustava interne kontrole i interne revizije, računovodstvenih i financijskih postupaka, te drugih evidencija radi utvrđivanja prava, obveza i odgovornosti osoba s javnim ovlastima, njihovih ugovornih strana i drugih osoba s kojima su zajednički djelovali uključujući i pravne slijednike pravnih osoba, sudionika u pretvorbi i privatizaciji.

Ciljevi revizije pretvorbe i privatizacije određeni Zakonom o reviziji pretvorbe i privatizacije, odnosili su se na zaštitu Ustavom zaštićenih vrednota, ukupnog pravnog poretka, javnog morala te postizanja ciljeva propisanih odredbama članka 1. Zakona o privatizaciji na način da se utvrdi je li u postupku privatizacije došlo do povrede odredbi Zakona o privatizaciji.

Od početka primjene Zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije, odnosno od svibnja 2001. do rujna 2004. revizijom je obuhvaćeno 1.556 društvenih poduzeća.

Prema odredbi članka 10. Zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije, Državni ured za reviziju obavezan je Hrvatskom saboru podnijeti izvješće o svom radu svakih šest mjeseci.

Državni ured za reviziju je tijekom revizije pretvorbe i privatizacije Hrvatskome saboru podnio 7 izvješća, te završno izvješće.

Završno Izvješće o radu na provedbi revizije pretvorbe i privatizacije sadrži opis osnovnih postupaka revizije te kriterija za ocjenu postupaka pretvorbe i privatizacije. U Izvješću su navedeni i zadaci Državnog ureda za reviziju u vezi revizije pretvorbe i privatizacije te njihovo ostvarenje. Analizirana su očekivanja podnositelja zahtjeva i opisani učinci revizije pretvorbe i privatizacije, navedeni su rezultati analize procesa pretvorbe i privatizacije te podaci o podnesenim prijavama nadležnom državnom odvjetništvu ili drugom nadležnom tijelu, u slučajevima kada je ocjenjeno postojanje osnovane sumnje da pojedine radnje imaju obilježje kaznenog djela, privrednog prijestupa ili prekršaja. U Izvješću se daje popis subjekata za koje je Državni ured za reviziju izdao posebno mišljenje o ispravnosti provedene pretvorbe i privatizacije.

U procesu pretvorbe i privatizacije rješenja o pretvorbi dobilo je 2911 društvenih poduzeća koja su utvrdila temeljni kapital u iznosu od 28,2 mld DEM. Temeljem Zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije revidirano je 1556 društvenih poduzeća čiji je temeljni kapital iznosio 24,4 mld DEM. Revizijom pretvorbe i privatizacije obuhvaćeno je 53,4% društava koja su raspolagala s 86,7% temeljnog kapitala.

Revizijom je utvrđeno:

1. revidirana društva iskazala su manji temeljni kapital u iznosu od 965,052 mil DEM, što predstavlja oko 3% njihovog temeljnog kapitala

- neprocijenjena imovina	484,74 mil DEM
- manje procijenjena imovina	124,32 mil DEM
- revalorizaciju otplaćenih kredita, odnosno precijenjene obveze	355,99 mil DEM
- zemljište površine 2.774 577m ² i objekte površine 89 265 m ² za koje se u tijeku revizije nije mogla utvrditi cijena	
2. temeljni kapital revidiranih društava umanjen je za 3,93 mld DEM, odnosno 16,1%
3. broj zaposlenih u revidiranim društvima umanjen je za 386 675 odnosno 60,9%
4. stečajni postupak otvoren je nad 345 društava, odnosno 22,17%
5. razvojni program nije ostvarilo 64,01%, a djelomično je ostvarilo 20,5% društava
6. nepravilnosti u postupku pretvorbe i privatizacije utvrđene su u 1481 društvu odnosno 95,2% revidiranih subjekata

U postupku revizije Državni ured za reviziju utvrdio je 1936 nepravilnosti koje se odnose na proces pretvorbe i privatizacije i poslovanja društava nestalih pretvorbom.

Nepravilnosti se odnose na:

1. proces pretvorbe

- dio imovine nije uključen u procjenu
- potraživanja poslovnih banaka pretvorena su u udjele na temelju revalorizacije već otplaćenih kredita
- dokapitaliziranje nije obavljeno u skladu s programom pretvorbe
- uložena sredstva nisu namjenski trošena

2. proces privatizacije

- društvo je iz svojih sredstava financiralo dioničare kod kupnje dionica
- za stjecanje vlastitih dionica nisu bili ispunjeni zakonski uvjeti
- korištena su upravljačka prava na temelju prenesenih neotplaćenih dionica malih dioničara

3. poslovanje društava nastalih pretvorbom

- prodaja imovine koja nije uključena u program
- pripadajuća dividenda nije uplaćena u korist HFP
- sanacija nije provedena u skladu s programom sanacije

Ured državne revizije, u svom konačnom Izvješću, konstatirao da je za većinu utvrđenih nepravilnosti koje imaju obilježje kaznenog djela nastupila zastara, a da 1215 nema obilježja kažnjivog djela, odnosno zakonima nisu propisane sankcije. Ured državne revizije podnio je nadležnom državnom odvjetništvu 71 kaznenu prijavu za nepravilnosti za koje je ocijenjeno da postoji osnovana sumnja da imaju obilježja kaznenog djela, te 107 prijava u obliku Izvješća sa svim elementima koja sadrži i kaznena prijava.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u izvješćima Hrvatskom saboru o postupcima vezanim na kaznena djela u pretvorbi i privatizaciji iznosi razloge zbog kojih imamo nezadovoljavajuće rezultate u kaznenim postupcima vezanim uz pretvorbu i privatizaciju i navode teškoće vezane uz:

- dokazivanje namjere okrivljenika za pribavljanje imovinske koristi ili nastajanje štete
- utvrđivanje visine štete i koristi
- svojstva okrivljenika kao odgovornih osoba (promjena rukovodećih struktura u d.d.)
- nedovoljno određene interne akte i propise o pretvorbi i privatizaciji
- nedostatak dokumentacije
- nedovoljno stručno poznavanje specifične problematike i kroničan nedostatak vještaka

- neažurnost sudova jer po nekim predmetima i nekoliko godina nije zakazana glavna rasprava, odnosno ime predmeta u kojima nije donesena odluka po optužnicama starijim od 5 godina

Prijavljena kaznena djela koje je podnio Državni ured za reviziju odnose se na:

- zlouporabu ovlaštenja u gospodarskom poslovanju (čl. 292 KZ)	58,4%
- nesavjestan rad u službi (čl. 339 KZ)	15,7%
- zakon o vrijednosnim papirima (čl. 104)	10,7%
- nesavjesno gospodarsko poslovanje (čl. 291 KZ)	6,2%
- sklapanje štetnih ugovora (čl. 294 KZ)	4,5%
- ostala kaznena djela	4,5%

Od prijavljenih kaznenih djela 97 ili 54,5% je odbačeno od čega 48,5% zbog zastare, za 18 ili 10,1% izdan je optužni akt, od 8 ili 4,5% se odustalo dok se u preostalim slučajevima vrše izvidi ili istražni postupci.

Povodom ovih optužnih akata u predmetima Državnog ureda za reviziju sudovi su do sada izrekli samo 4 osuđujuće presude.

U razdoblju od 1991. godine do 01. lipnja 2005. godine u predmetima koji se odnose na protupravne radnje u pretvorbi i privatizaciji prijavljeno je 1048 osoba. Državna odvjetništva su, rješavajući ove prijave, odbacili 401 prijavu, neposredno je optužena 41 osoba, a u odnosu na 384 osobe zahtijevano je provođenje istrage. Nakon provedene istrage optuženo je 298 osoba dok je u odnosu na 86 osoba zbog nedostatka dokaza postupak obustavljen.

Sudovi su donijeli 141 presudu, odnosno presuđeno je svega 41,5% optuženih osoba. Od 78 osuđujućih presuda samo je 9 osoba osuđeno na bezuvjetnu kaznu zatvora.

U svom izvješću Državno odvjetništvo Republike Hrvatske konstatira da je velik broj nepravilnosti u procesu pretvorbe i privatizacije navedeno u izvješću Državnog ureda za reviziju kao posljedica nepostojanja odgovarajuće kontrole cijelog postupka pretvorbe i privatizacije i to kako od strane izvršnih tijela (upravni nadzor izvršne vlasti) tako i internog nadzora tijela Hrvatskog fonda za privatizaciju.

Raspravljajući o konačnom izvješću o revizijama pretvorbe i privatizacije Hrvatski sabor je u prosincu 2005. godine svojim zaključcima obvezao Hrvatski fond za privatizaciju, Državno odvjetništvo i Vladu Republike Hrvatske da u skladu sa svojim nadležnostima poduzmu potrebne mjere za sankcioniranje utvrđenih nepravilnosti u postupcima pretvorbe i privatizacije društvenih poduzeća.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Prijedlogom zakona o jednokratnom porezu na imovinu uređuje se plaćanje jednokratnog poreza na imovinu fizičkih i pravnih osoba koja je stečena:

- tijekom i u vezi s pretvorbom i privatizacijom ili sredstvima ostvarenim na temelju tih postupaka i
- u poslovanju s Republikom Hrvatskom, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i s pravnim osobama u kojima su Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bile isključivi ili većinski dioničari ili udjelničari.

Prihodi ostvareni po Prijedlogu zakona prihod su državnog proračuna a namijenjeni su poticanju razvoja i zapošljavanja.

Prijedlog zakona jedan je od programskih prioriteta i djelovanja protiv kriminala u pretvorbi na način:

- uspoređivanje imovinskog stanja obveznika prije procesa pretvorbe s današnjim te razrezivanje „kaznenoga poreza“, ukoliko se ukupni porezi koje je obveznik platio u tom razdoblju ne poklapaju s porezima koje je bio dužan platiti s obzirom na razliku u imovinskom stanju,
- intenziviranje progona počinitelja kaznenih djela u pretvorbi i privatizaciji i davanje prioriteta sankcioniranju tih kaznenih djela od strane ovlaštenih državnih tijela.

Prijedlogom zakona bi se jednokratno oporezivala imovine fizičkih i pravnih osoba stečena:

- iz izvora za koje se ne može u postupku oporezivanja utvrditi valjana pravna osnova stjecanja
- iz izvora koji nisu bili oporezivani prema propisima koji su bili na snazi u vrijeme stjecanja tih izvora,
- posebnim pogodnostima koje je imao njezin stjecatelj.

Prijedlogom zakona uređuje se utvrđivanje porezne osnovice na način da istu čini vrijednost imovine na dan 31.12.2005. godine te propisuju progresivne stope oporezivanja.

Prema Prijedlogu zakona zaključak o pokretanju i provođenju postupka o utvrđivanju jednokratnog poreza na imovinu, te donošenja rješenja nadležna je Porezna uprava.

Temeljni je cilj Prijedloga zakona da se jednokratno oporezuju osobe koje su sudjelovale u pretvorbi i privatizaciji kao i osobe koje su imovinu stekle nasljeđivanjem ili na drugi način bez naknade od poreznih obveznika koji su sudjelovali u postupku pretvorbe i privatizacije protivno propisima i osobe koje su imovinu stekle u poslovanju s Republikom Hrvatskom, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i s pravnim osobama u kojima su Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bile isključivi ili većinski dioničari ili udjelničari.

Riječ je o osobama koje su stekle imovinu izbjegavanjem plaćanja zakonskih obveza, odnosno korištenjem posebnih pogodnosti koje nisu bile dostupne svim osobama Republike Hrvatske. Dakle, oporezuje se imovina osoba koju nije bilo moguće steći na zakonit način, a zbog protoka vremena nezakonitosti nisu sankcionirane zbog zastare

Svrha prijedloga zakona nije legalizacija nezakonito stečena imovine već oduzimanje tako stečene imovine poreznom presijom ukoliko to zbog zastare nije moguće učiniti drugim pravnim sredstvima

IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona ne treba osigurati posebna sredstva u državnom proračunu.

PRIJEDLOG ZAKONA O JEDNOKRATNOM POREZU NA IMOVINU

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom utvrđuje jednokratni porez na imovinu fizičkih i pravnih osoba koja je:

1. stečena ili će biti stečena tijekom i u vezi s pretvorbom i privatizacijom ili sredstvima ostvarenim na temelju tih postupaka,
2. stečena u poslovanju s Republikom Hrvatskom, jedinicama područne (regionalne) samouprave i lokalne samouprave,
3. stečena u poslovanju s pravnim osobama u kojima je Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, bila isključivi ili većinski dioničar ili udjelničar.

(2) Prihodi ostvareni po ovome Zakonu prihod su državnog proračuna a namijenjeni su za poticanje razvoja i zapošljavanja.

II. PREDMET OPOREZIVANJA

Članak 2.

(1) Predmet oporezivanja je imovina iz članka 1. ovoga Zakona ako je:

1. stečena izravno ili neizravno iz izvora za koji se ne može u postupku oporezivanja utvrditi valjana pravna osnova stjecanja,
2. stečena izravno ili neizravno iz izvora koji nisu bili oporezivani prema propisima koji su bili na snazi u vrijeme stjecanja tih izvora,
3. stečena posebnim pogodnostima koje je imao njezin stjecatelj.

(2) Imovinom stečenom iz izvora bez valjane pravne osnove u smislu stavka 1. točke 1. ovoga članka smatrat će se osobito imovina koja je stečena radnjama koje imaju značenje kaznenog djela ili koja je stečena pravnim poslovima koji su protivni načelima pravnog poretka, prisilnim propisima ili javnom moralu.

(3) Imovinom stečenom pod posebnim pogodnostima u smislu stavka 1. točke 3. ovoga članka smatrat će se osobito ona imovina ako je:

1. stečena bez naknade, odnosno uz naknadu koja je bila bitno niža od naknade koja bi se mogla smatrati primjerenom uzimajući u obzir vrijednost te imovine u vrijeme stjecanja, opće stanje na tržištu te posebne okolnosti pod kojima je došlo do stjecanja, a naročito ako je stečena uz naknadu koja je bila niža za jednu trećinu od primjerene,

2. stjecatelju ili pravnoj osobi čiji je on u vrijeme stjecanja bio dioničar, udjelničar ili član, dana određena sredstva ili omogućeno osiguranje ili namirenje na koje stjecatelj ili pravna osoba u vrijeme kada je odgovarajuća radnja poduzeta nije imala pravo,

3. stjecatelj za isporučenu robu ili pružene usluge primio naknadu koja je bila bitno viša od tržišne cijene odnosno cijene po kojoj se na tržištu kad je ugovor sklopljen ili ispunjen isporučivala takva roba ili po kojoj su se pružale takve usluge, a naročito ako je od te cijene bila viša za jednu petinu.

III. POREZNI OBVEZNIK

Članak 3.

(1) Porezni obveznik je pravna ili fizička osoba koja je imovinu stekla na način propisan člankom 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) Porezni obveznik je i druga fizička ili pravna osoba koja je imovinu stekla ili će ju steći do dana okončanja postupka oporezivanja prema ovome Zakonu, bez naknade ili posebnim pogodovanjem od strane prednika koji je tu imovinu stekao na način utvrđen člankom 1. i 2. ovoga Zakona.

IV. POREZNA OSNOVICA

Članak 4.

(1) Poreznu osnovicu za imovinu stečenu izravno ili neizravno iz izvora za koje ne postoji valjana pravna osnova, čini vrijednost te imovine na dan 31. prosinca 2005. Ako je ta imovina stečena nakon 31. prosinca 2005., poreznu osnovicu čini vrijednost te imovinu zadnjeg dana tromjesečja u kojem je stečena.

(2) Poreznu osnovicu za imovinu stečenu iz neoporezivanih izvora ili na temelju posebnih pogodnosti, čini vrijednost te imovine na dan 31. prosinca 2005. odnosno zadnjeg dana tromjesečja u kojem je ta imovina stečena nakon 31. prosinca 2005. umanjena za:

1. za troškove stjecanja imovine,
2. preuzete podmirene obveze pri stjecanju imovine,
3. izvršena ulaganja u cilju očuvanja i uvećanja vrijednosti te imovine.

V. POREZNE STOPE

Članak 5.

Jednokratni porez plaća se u sljedećim iznosima i po sljedećim stopama:

Porezna osnovica u kunama		Iznos poreza u kunama
Od	Do	
	800.000	35%
800.001	1.300.000	70.000 + 40% na iznos iznad 800.000
1.300.001	1.800.000	150.000 + 50% na iznos iznad 1.300.000
1.800.001	2.300.000	250.000 + 60% na iznos iznad 1.800.000
2.300.001	2.800.000	370.000 + 70% na iznos iznad 2.300.000
2.800.001		510.000 + 80% na iznos iznad 2.800.000

V. POSTUPAK JEDNOKRATNOG OPOREZIVANJA

Nadležnost za pokretanje postupka

Članak 6.

(1) Postupak utvrđivanja jednokratnog poreza pokreće se zaključkom kojeg donosi Porezna uprava.

(2) Protiv zaključka iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena.

Nadležnost za utvrđivanje poreza i donošenje rješenja

Članak 7.

(1) Za provođenje postupka o utvrđivanju jednokratnog poreza na imovinu nadležna je Porezna uprava.

(2) Rješenje o utvrđivanju jednokratnog poreza na imovinu donosi ravnatelj Porezne uprave.

Provođenje postupka

Članak 8.

(1) Hrvatski fond za privatizaciju, Državni ured za reviziju, tijela državne uprave, upravna tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima, dužne su bez odgode obavijestiti Poreznu upravu – Središnji ured o činjenicama i podacima bitnim za pokretanje postupka utvrđivanja jednokratnog poreza na imovinu, a o kojima vode službenu evidenciju ili o njima imaju saznanja.

Članak 9.

(1) Provođenje postupka utvrđivanja jednokratnog poreza na imovinu počinje nalogom koji se poreznom obvezniku uručuje neposredno prije početka postupka.

(2) Nalog iz stavka 1. ovoga članka osobito sadrži: naziv donositelja, broj i datim ime odnosno naziv sudionika kome se upućuje, pravni i činjenični temelj, potpis donositelja, uputu o obvezi sudjelovanja poreznog obveznika i posljedice nesudjelovanja, uputu o pravnim posljedicama zbog ometanja ili odbijanja provođenja postupka odnosno nadzora.

(3) Nalogom se poreznom obvezniku utvrđuje i obveza dostavljanja izjave o imovini ili mogućnost da osobno daje izjavu na zapisnik određenog dana.

(4) Rok za davanje pisane izjave iz stavka 3. ovoga članka ne može biti kraći od osam niti duži od petnaest dana od dana dostave naloga.

(5) Rok iz stavka 4. ovoga članka se na zahtjev poreznog obveznika ne može produžiti.

(6) Nalog sadrži i upozorenje o kaznenoj i materijalnoj odgovornosti poreznog obveznika za davanje lažne izjave.

(7) Ako porezni obveznik izbjegava primitak naloga o pokretanju postupka ili odbije njegov primitak, dostava će se izvršiti javnim priopćenjem na oglasnoj ploči Porezne uprave Središnjeg ureda i oglasnoj ploči područnog ureda prema prebivalištu ili sjedištu poreznog obveznika a i u dnevnom tisku. Smatra se da je dostava naloga izvršena danom njegova isticanja na oglasnoj ploči.

(8) Protiv naloga o pokretanju postupka utvrđivanja jednokratnog poreza prigovor nije dopušten.

(9) Protiv zaključaka donijetih u postupku jednokratnog oporezivanja žalba nije dopuštena.

Izjava o imovini

Članak 10.

(1) U izjavi o imovini iz članka 9. stavka 3. ovoga Zakona porezni obveznik mora navesti podatke o :

1. imovini na dan 31. prosinca 2005.,
2. imovini čija je vrijednost umanjena tri mjeseca prije 31. prosinca 2005.
3. imovini stečenoj u razdoblju od 1. siječnja 2006. do dana podnošenja izjave.

(2) U izjavi o imovini porezni obveznik navodi osobito sljedeće podatke:

1. svakoj pojedinoj nekretnini koja čini njegovu imovinu s naznakom vrste (stambeni objekt ili dio objekta, gospodarski objekt, građevinski, poljoprivredno zemljište ili šumsko zemljište, brodovi i drugom), površini njezine vrijednosti,
2. pojedinačnoj pokretnini (zrakoplov i plovila, motorna vozila, strojevi, dragocjenosti, umjetnička djela, zbirke i drugo),
3. novcu na računu i novčanim depozitima s naznakom pravne osobe kod koje se račun ili depozit vodi,
4. dionicama,
5. poslovnim udjelima,
6. obveznicama i drugim vrijednosnim papirima,
7. drugim pravima koja čine njegovu imovinu,
8. novčanim i drugim tražbinama od fizičkih i pravnih osoba,

9. drugoj imovini s naznakom vrste imovine, mjesta gdje se nalazi i njene vrijednosti.

(3) U izjavi o imovini porezni obveznik dužan je navesti podatke o pravnoj i činjeničnoj osnovi svojih prava u odnosu na svaki dio te imovine, te dokaze o tim podacima.

(4) U izjavi o imovini porezni obveznik daje podatke o izdacima u vezi sa stjecanjem te imovine i izvršenim ulaganjima te prilaže dokaze o tome.

(5) U izjavi o imovini porezni obveznik daje podatke o izvorima sredstava za stečenu imovinu.

(6) Potpisom izjave porezni obveznik potvrđuje istinitost, točnost, potpunost iskazanih podataka i vjerodostojnost priloženih isprava.

(7) Za izdavanje neistinite ili nepotpune izjave o imovini i popisa imovine porezni obveznik odgovara za kazneno djelo davanje lažnih iskaza.

Utvrđivanje činjeničnog stanja

Članak 11.

(1) Porezna uprava dužna je potpuno i istinito utvrditi sve činjenice koje su bitne za donošenje zakonite i pravilne odluke.

(2) Koje će dokaze izvesti i koje će činjenice uzeti kao dokazane odlučuje Porezna uprava, prema svome uvjerenju, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a na temelju rezultata cjelokupnog postupka.

(3) Teret dokaza za činjenice koje umanjuju ili ukidaju poreznu obvezu snosi porezni obveznik.

Članak 12.

(1) Ne treba dokazivati činjenice koje je porezni obveznik iznio u izjavi o imovini ili u tijeku postupka utvrđivanja poreza. Porezna uprava može odlučiti da se dokazuju i takve činjenice, ako ocijeni da su iznijeti podaci neistiniti, nepotpuni i netočni.

(2) Sporna vrijednost imovine utvrđuje se izvođenjem i ocjenom dokaza, te procjenom provedenom sukladno odredbama Općeg poreznog zakona.

Prethodno pitanje

Članak 13.

(1) Ako Porezna uprava tijekom postupka naiđe na pitanje bez čijeg se rješavanja ne može donijeti odluka o oporezivanju prema ovome Zakonu, a to pitanje čini samostalnu pravnu cjelinu za čije je rješenje nadležan sud ili koji drugi organ, za potrebe ovoga postupka sama će raspraviti to pitanje.

(2) O prethodnom pitanju donosi se poseban zaključak na koji se porezni obveznik ima pravo očitovati na završnom razgovoru nakon provedenog postupka nadzora.

Dokazi

Članak 14.

(1) Činjenice na podlozi kojih se donosi rješenje utvrđuju se provođenjem nadzora kod poreznog obveznika i drugih osoba koje mogu raspolagati činjenicama bitnim za oporezivanje prema ovome Zakonu i izvođenjem drugih dokaza, a osobito vještačenjem i očevdom.

(2) O nadzoru sastavlja se zapisnik koji se dostavlja poreznom obvezniku osobno.

(3) Porezni obveznik na zapisnik može uložiti prigovor u pisanom obliku ili usmeno na zapisnik, u roku od osam dana od dana dostave zapisnika.

(4) Rok za prigovor iz stavka 3. ovoga članka ne može se produžiti.

Članak 15.

(1) Tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatski fond za privatizaciju, Državni ured za reviziju i druge pravne osobe s javnim ovlastima dužni su bez odgode:

1. omogućiti ovlaštenim osobama poreznog tijela uvid u službene i druge očevidnike, poslovne knjige, elektroničke baze podataka isprave i pružiti im pomoć u nalaženju, dobivanju i korištenju podataka u vezi s postupkom utvrđivanja jednokratnog poreza,

2. na zahtjev poreznog tijela dostaviti podatke i isprave potrebne u vezi s postupkom utvrđivanja jednokratnog poreza.

(2) Ako čelnik tijela ili pravne osobe s javnim ovlastima ne osigura postupanje prema

odredbama stavka 1. ovoga članka, ministar financija će na prijedlog ravnatelja Porezne uprave obavijestiti o tome tijelo nadležno za njegovo imenovanje i razrješenje, a radi pokretanja postupka razrješenja tog čelnika.

(3) Druge osobe koje drže isprave i dokaze o izvorima stjecanja imovine koja se oporezuje, dužne su na zahtjev Porezne uprave predložiti te isprave i dati obavijesti o tim ispravama i dokazima, ako se na temelju njih može identificirati, locirati i kvantificirati bilo koje sredstvo ili prihod ili drugi izvor stjecanja imovine, koja je predmet oporezivanja prema ovome Zakonu.

(4) Druga osoba iz stavka 3. ovoga članka ne može zbog opasnosti od kakve imovinske štete uskratiti obavijest o pravnim poslovima pri kojima je bila prisutna kao pozvani svjedok, o radnjama što ih je u pogledu spornog odnosa poduzela kao pravni prethodnik ili zastupnik poreznog obveznika i o činjenicama koje se tiču imovinskih odnosa uvjetovanih porodičnom ili bračnom vezom.

Osiguranje dokaza

Članak 16.

(1) Ako postoji opravdana bojazan da se dokaz neće moći izvesti ili da će njegovo kasnije izvođenje biti otežano može se u tijeku poreznog postupka a i prije pokretanja postupka, zaključkom utvrditi osiguranje dokaza.

(2) U zaključku o osiguranju dokaza osobito se navode činjenice o kojima će se izvoditi dokazi i dokazi koji će se izvesti, a po potrebi imenovati će se i vještaci.

(3) Porezna uprava može u hitnim slučajevima odlučiti da izvođenje dokaza započinje i prije no što se zaključak o osiguranju dokaza dostavi poreznom obvezniku.

(4) Protiv zaključka o osiguranju dokaza žalba nije dopuštena.

VII. MJERE OSIGURANJA

Članak 17.

(1) Radi osiguranja naplate porezne obveze koja se u postupku utvrđuje ili će se utvrđivati, Porezna uprava donosi zaključak o određivanju privremene mjere osiguranja, a nadležna tijela su dužna isti provesti u svojim očevidnicama i drugim evidencijama.

(2) Zaključak o određivanju privremene mjere osiguranja može se donijeti i nakon završetka postupka jednokratnog utvrđivanja poreza, sve dok ne bude provedena ovrha radi naplate osigurane porezne obveze.

Članak 18.

(1) U zaključku o određivanju privremene mjere posebno će se odrediti sredstva kojima će se mjera prisilno ostvariti, predmet osiguranja i vrijeme trajanja te mjere.

(2) Protiv zaključka o određivanju privremene mjere osiguranja žalba nije dopuštena.

Članak 19.

(1) Radi osiguranja naplate porezne obveze može se odrediti jedna ili više mjera iz Ovršnog zakona, a osobito:

1. zabranu otuđenja ili opterećenja svoje nekretnine ili stvarnih prava koja su na nekretnini uknjižena u njegovu korist, uz zabilježbu te zabrane u zemljišnim knjigama,

2. osiguranje pljenidbom nekretnina koje nisu upisane u zemljišne knjige, pljenidba ili čuvanje ili uprava nad pokretnim stvarima, novčane tražbine, primanja iz ugovora o radu ili službe te svih drugih imovinskih ili materijalnih prava kao i pljenidba isprava o dionici i drugih vrijednosnih papira poreznih obveznika,

3. zabranu dužniku poreznog obveznika da dobrovoljno ispuni svoju obvezu poreznom obvezniku te zabranu poreznom obvezniku da primi ispunjenje te obveze odnosno raspolaže svojim tražbinama,

4. zabranu banci ili pravnoj osobi koja obavlja poslove platnog prometa da poreznom obvezniku ili trećoj osobi po njegovu nalogu isplati s njegova računa novčani iznos za koji je određena mjera osiguranja. Taj se iznos ne može prenijeti s toga računa dok zabrana traje.

(2) Mjere osiguranja iz stavka 1. točke 1. i 2. imaju učinak založnog prava.

(3) Mjere osiguranja određuju se u korist Republike Hrvatske.

(4) Bilo koja radnja koju protivnik osiguranja poduzme protivno određenoj mjeri bez pravnog je učinka.

Rješenje

Članak 20.

(1) Na temelju činjenica utvrđenih u poreznom postupku Porezna uprava donosi

rješenje o utvrđivanju jednokratnog poreza u roku od 30 dana od proteka roka za prigovor na zapisnik.

(2) Ako je u postupku utvrđivanja jednokratnog poreza donijeto djelomično rješenje, rješenjem iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se kumulativna porezna osnovica i ukupna obveza jednokratnog poreza s uključenom poreznom obvezom iz djelomičnog rješenja.

Članak 21.

(1) Protiv rješenja o jednokratnom porezu na imovinu dopuštena je žalba ministru financija.

(2) Tužba kojom se pokreće upravni spor ne odgađa ovrhu rješenja protiv kojeg je tužba podnijeta.

Djelomično rješenje

Članak 22.

(1) Kad su tijekom postupka činjenice u jednom dijelu oporezivanja imovine u dovoljnoj mjeri utvrđene i kad se pokaže svrsishodnim da se u tom dijelu riješi posebnim rješenjem, Porezna uprava može donijeti djelomično rješenje.

(2) Djelomičnim rješenjem utvrđuje se porezna obveza samo za dio imovine koja je predmet oporezivanja.

(3) Djelomično rješenje u pogledu pravnih sredstava i ovrhe smatra se samostalnim rješenjem.

Plaćanje jednokratnog poreza

Članak 23.

Porezni obveznik dužan je jednokratni porez platiti u roku od petnaest dana od dana konačnosti rješenja.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 24.

(1) Novčanom kaznom od 500.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. porezni obveznik koji ne podnese izjavu o imovinu ili ju ne podnese u propisanom roku (članak 9. stavak 3. i 4.),
2. porezni obveznik koji u izjavi o imovini ne iskaže ili netočno iskaže propisane podatke o imovini i njenim izvorima (članak 10. stavak 1. – 4.),
3. porezni obveznik koji jednokratni porez ne plati ili ne plati u propisanom roku (članak 23.).

Članak 25.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja na zahtjev Porezne uprave ne omogući uvid u očevidnike, poslovne knjige i druge baze podataka i isprave ili ne da obavijesti ili pomoć u postupku utvrđivanja poreza (članak 15. stavak 1. i 3.).

(2) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi i tijelima uprave i drugim tijelima.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 26.

(1) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na imovinu fizičkih i pravnih osoba iz članka 1. ovoga Zakona:

1. na dan 31. prosinca 2005. godine,
2. na imovinu čija je vrijednost umanjena u posljednja tri mjeseca prije 31. prosinca 2005. godine.

Članak 27.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE

Prijedlogom zakona o jednokratnom porezu na imovinu uređuje se plaćanje poreza na imovinu stečenu tijekom i u vezi s pretvorbom i privatizacijom ili sredstvima ostvarenim na temelju tih postupaka i u poslovanju s Republikom Hrvatskom, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i s pravnim osobama u kojima su Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bili isključivi ili većinski dioničari ili udjelničari uvodi se jednokratni porez na tu imovinu.

Jednokratni porez na imovinu prihod je državnog proračuna a namijenjen je za poticanje razvoja i zapošljavanja. Prijedlogom zakona utvrđuju se osnove za plaćanje tog poreza kao što su: predmet oporezivanja, porezni obveznik, porezna osnovica, porezne stope, način utvrđivanja i plaćanja poreza i druge postupovne odredbe.

U nastavku se obrazlažu pojedine odredbe Prijedloga zakona o jednokratnom porezu na imovinu.

Članak 1.

Tom se odredbom uvodi jednokratni porez na imovinu fizičkih ili pravnih osoba stečenu u postupku pretvorbe ili privatizacije i stečenu sredstvima iz tih postupaka, a i na imovinu stečenu u poslovanju s Republikom Hrvatskom, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnim osobama u kojima su Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bili isključivi ili većinski dioničari udjelničari. Nadalje se propisuje da su prihodi ostvareni po ovome Zakonu prihod državnog proračuna i namijenjeni za poticanje razvoja i zapošljavanja.

Članak 2.

Tom se odredbom propisuje da je predmet oporezivanja imovina koja je stečena izravno ili neizravno u postupku pretvorbe i privatizacije, iz izvora za koji se ne može utvrditi valjana pravna osnova stjecanja. Iz formulacije navedene odredbe proizlazi da će se imovinom stečenom iz izvora bez valjane pravne osnove smatrati ona imovina za koju se tijekom postupka izvjesno ne utvrdi da je stečena s valjanom pravnom osnovom. To znači da bi na njezinom imatelju bio teret dokazivanja da je tu imovinu stekao iz izvora s valjanom pravnom osnovom. Stjecanjem imovine bez valjane pravne osnove smatrat će se ona imovina za koju se utvrdi da je stečena radnjama koje imaju značenje kaznenog djela, ali i ako je stečena pravnim poslovima koji su protivni načelima pravnog poretka, prisilnim propisima ili javnom moralu.

Osim toga, predmet oporezivanja je i imovina stečena iz izvora koji nisu bili oporezovani prema propisima koji su bili na snazi u vrijeme stjecanja tih izvora. U tom slučaju biti će potrebno utvrditi zbog kojih razloga određeni izvori iz kojih je imovina stečena nisu bili

oporezovani, iako su trebali biti. Predmet oporezivanja je i imovina stečena posebnim pogodnostima te su u stavku 3. razrađeni slučajevi za koje će se uvijek smatrati da je neka imovina stečena pod posebnim pogodnostima.

Članak 3.

Tom se odredbom uređuje da je porezni obveznik jednokratnog poreza fizička ili pravna osoba koja je stekla imovinu u postupku pretvorbe i privatizacije i iz odnosa i na način propisna odredbama članka 1. i 2. ovoga Zakona. Međutim, porezni obveznici po ovome zakonu mogu biti i one fizičke i pravne osobe kojima je stečena imovina na propisani način darovana ili dana posebnim pogodovanjem od strane izvornog stjecatelja.

Članak 4.

Tom se odredbom propisuje porezna osnovica jednokratnog poreza na imovinu izravno ili neizravno stečenu iz izvora za koje ne postoji valjana pravna osnova, a u visini njene vrijednosti na dan 31. prosinca 2005. odnosno istekom tromjesečja nakon isteka 31. prosinca 2005., za imovinu stečenu iz neoporezovanih izvora ili na temelju posebnih pogodnosti poreznu osnovicu čini njena vrijednost na dan 31. prosinca 2005 (ili zadnjeg dana tromjesečja za imovinu koja je stečena nakon 31. prosinca 2005), koja se umanjuje za troškove stjecanja i preuzete obveze te izvršena ulaganja u tu imovinu u cilju očuvanja i uvećanja njene vrijednosti.

Članak 5.

Tom se odredbom propisuju progresivne stope oporezivanja jednokratnim porezom.

Članci od 6. do 8.

Ovim se odredbama propisuje postupak oporezivanja jednokratnim porezom. Nadležnost za pokretanje postupka dana je Poreznoj upravi. Istodobno su određenim tijelima dane obveze da bez odgode obavještavaju o činjenicama i podacima bitnim za pokretanje tog postupka. Provođenje postupka utvrđivanja jednokratnog poreza u nadležnosti je Ministarstva financija - Porezne uprave.

Članci od 9. do 16.

Tim se člancima propisuje postupak utvrđivanja jednokratnog poreza na način da se poreznom obvezniku daje nalog istodobno s početkom toga postupka. Propisuje se sadržaj toga naloga, a osobito obveza poreznog obveznika da daje izjavu o svojoj imovini na dan 31. prosinca 2005., iznimno i tri mjeseca prije tog datuma te i imovini nakon 1. siječnja 2006. do dana podnošenja izjave. Propisuje se utvrđivanje činjeničnog stanja i izvođenje dokaza koje je na Poreznoj upravi, ali u dijelu umanjenja ili ukidanja porezne obveze i na poreznom obvezniku. Činjenice u vezi s utvrđivanjem jednokratnog poreza nadzorom utvrđuje Porezna uprava kod poreznog obveznika, ali i drugih osoba. Po potrebi te se činjenice izvode i drugim dokazima, posebice vještačenjem i očevidom.

U tom cilju propisana je obveza tijelima državne uprave, područne uprave i samouprave i drugim osobama s javnim ovlastima da daju i omogućuju korištenje raspoloživih podataka vezanih uz ovaj postupak. Osim toga, takva obaveza propisana je i za sve druge osobe (pravne i fizičke) koje raspolažu ispravama ili mogu dati obavijesti u konkretnom predmetu.

Članci od 17. do 23.

Ovim člancima propisane su mjere osiguranja radi naplate porezne obveze koja je u postupku utvrđivanja ili će to biti. U tom smislu propisana je mogućnost da Porezna uprava donese zaključak kojeg su nadležna tijela obvezna provesti u svojim evidencijama. Nadalje, radi osiguranja naplate propisana je i mogućnost određivanja mjera iz Ovršnog zakona.

Tim odredbama propisano je donošenje rješenja o utvrđivanju jednokratnog poreza , a i mogućnost donošenja djelomičnog rješenja, sve u propisanim slučajevima.

U postupovnim odredbama se u odgovarajućim člancima ne daje mogućnost isticanja žalbe protiv zaključaka koji su doneseni u tijeku postupka. Protiv rješenja o jednokratnom porezu odnosno djelomičnog rješenja dopuštena je žalba ministru financija.

Propisano je da je porezni obveznik dužan jednokratni porez utvrđen rješenjem platiti u roku od petnaest dana od dana njegove konačnosti.

Članci 24. i 25.

Ovim se odredbama propisuju novčane kazne za prekršaje za poreznog obveznika u visini od 500.000,00 do 1.000.000,00 kuna, a i kazne za druge osobe koje na zahtjev Porezne uprave ne daju tražene podatke u visini od 50.000,00 do 200.000,00 kuna, te kazne od 20.000,00 do 50.000,00 kuna za odgovorne osobe.

Članak 26.

U prijelaznim i završnim odredbama propisano je da će se odredbe Zakona primijeniti na imovinu stečenu na način iz članka 1. i 2. ovoga Zakona, koju fizičke ili pravne osobe posjeduju na dan 31. prosinca 2005., a iznimno i na imovinu umanjenu u posljednja tri mjeseca prije toga datuma.

Članak 27.

Odredbom je propisano stupanje na snagu Zakona osmog dana od dana njegove objave u "Narodnim novinama".